

Dosarul nr.2r-181/2022
2-18014103-01-2r-05042022

Prima instanță: Judecătoria Cahul, sediul Central (M. Bușuleac)
Instanța de apel: Curtea de Apel Cahul (R. Petrov, N. Bondarenco, S. Pilipenco)

DECIZIE

18 mai 2022

mun. Chișinău

Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ
al Curții Supreme de Justiție

în componența:

Președintele ședinței, judecătorul
judecătoria

Dumitru Mardari
Maria Ghervas
Victor Burduh

examinând recursul declarat Maria Anghelova,
în cauza civilă, la cererea de chemare în judecată depusă de Banca Comercială
„Banca Socială” Societate pe Acțiuni, în proces de lichidare, împotriva Mariei
Anghelova, intervenient accesoriu Societatea cu Răspundere Limitată „Asetorin
Agro”, în proces de insolvență, cu privire la încasarea datoriei și,
acțiunea reconvențională înaintată de Maria Anghelova împotriva Băncii
Comerciale „Banca Socială” Societate pe Acțiuni, în proces de lichidare,
intervenient accesoriu Societatea cu Răspundere Limitată „Asetorin Agro”, în
proces de insolvență, cu privire la declararea nulității actului,
împotriva încheierii din 25 februarie 2022 a Curții de Apel Cahul,

c o n s t a t ă :

La 15 mai 2018, BC „Banca Socială” SA, în proces de lichidare, a depus cerere
de chemare în judecată împotriva Mariei Anghelova, intervenient accesoriu SRL
„Asetorin-Agro”, în proces de insolvență, prin care solicită încasarea în mod
solidar a datoriei ce rezultă din contractul de credit nr. 65/2012 din 30 iulie 2012 în
sumă de 5 046 610,20 de lei și încasarea la bugetul public a taxei de stat în mărime
de 25 000 de lei.

Ulterior, BC „Banca Socială” SA, în proces de lichidare, a modificat pretențiile
din acțiune solicitând încasarea de la Anghelova Maria în beneficiul băncii datorita
ce rezultă din contractul de credit nr. 65/2012 din 30 iulie 2012 în sumă
de 4 552 522,38 de lei și în beneficiul statului taxa de stat în mărime de 25 000 de
lei.

În cadrul examinării cauzei Maria Anghelova a depus cerere reconvențională
împotriva BC „Banca Socială” SA, în proces de lichidare, și SRL „Asetorin-Agro”,
în proces de insolvență, solicitând declararea nulității contractului de credit nr.
65/2012 din 30 iulie 2012 încheiat între BC „Banca Socială” SA și SRL „Asetorin-
Agro” în sumă de 3 240 000 de lei și a contractului de fidejusiune nr. 2 din 30 iulie

2012 încheiat între BC „Banca Socială” SA și Maria Anghelova, scutirea de la plata taxei de stat.

Prin încheierea din 11 ianuarie 2019 a Judecătoriei Cahul, sediul Taraclia, a fost respinsă cerința Mariei Anghelova privind scutirea de la plata taxei de stat și nu s-a dat curs cererii reconvenționale.

Prin încheierea din 18 februarie 2019 a Judecătoriei Cahul, sediul Taraclia a fost restituită acțiunea reconvențională înaintată de Maria Anghelova, din motivul neachitării taxei de stat în termenul stabilit.

Prin decizia din 15 mai 2019 a Curții de Apel Cahul, a fost admis recursul declarat de Maria Anghelova, prin intermediul avocatului Ina Perțu, s-a dispus casarea integrală a încheierii din 18 februarie 2019 a Judecătoriei Cahul, sediul Taraclia prin care a fost restituită acțiunea reconvențională înaintată de Anghelova Maria, și încheierea din 11 ianuarie 2019 a Judecătoriei Cahul, sediul Taraclia, prin care s-a respins cerința pârâtei Maria Anghelova de scutire de la plata taxei de stat și nu s-a dat curs acțiunii reconvenționale, soluționând prin decizie problema respectivă, cu emiterea unei încheieri noi prin care a fost admisă cererea pârâtei Maria Anghelova de scutire de la plata taxei de stat la depunerea acțiunii reconvenționale.

La 10 septembrie 2019, Maria Anghelova a depus cerere reconvențională concretizată împotriva BC „Banca Socială” SA, în proces de lichidare, intervenient accesoriu SRL „Asetorin-Agro”, în proces de insolabilitate, solicitând declararea nulității contractului de fidejusiune nr. 2 din 30 iulie 2012 încheiat între BC „Banca Socială” SA și Maria Anghelova, scutirea de la plata taxei de stat și încasarea cheltuielilor de judecată.

Prin încheierea din 10 septembrie 2019 a Judecătoriei Cahul, sediul Taraclia, a fost primită spre examinare cererea reconvențională înaintată de Maria Anghelova împotriva BC „Banca Socială” SA, în proces de lichidare, și SRL „Asetorin-Agro”, în proces de insolabilitate, cu privire la declararea nulității contractului de credit nr. 65/2012 din 30 iulie 2012 încheiat între BC „Banca Socială” SA și SRL „Asetorin-Agro” în sumă de 3 240 000 de lei și a contractului de fidejusiune nr. 2 din 30 iulie 2012 încheiat între BC „Banca Socială” SA și Maria Anghelova și compensarea cheltuielilor de judecată.

La 17 octombrie 2019, avocatul Ina Perțu în interesele Mariei Anghelova a înaintat cerere privind încetarea procesului în temeiul art. 265 lit. b) din Codul de procedură civilă, motivând că există o hotărâre judecătorească irevocabilă cu privire la validarea sumei de 5 046 610,20 de lei.

Prin încheierea din 02 decembrie 2019 a Judecătoriei Cahul, sediul Taraclia, a fost respinsă ca neîntemeiată cererea avocatului Ina Perțu în interesele Mariei Anghelova privind încetarea procesului în temeiul art. 265 lit. b) din Codul de procedură civilă.

La 10 februarie 2021, Maria Anghelova a depus cerere reconvențională concretizată împotriva BC „Banca Socială” SA, în proces de lichidare, și intervenient accesoriu SRL „Asetorin-Agro”, în proces de insolabilitate, solicitând declararea nulității contractului de credit nr. 65/2012 din 30 iulie 2012 încheiat între BC „Banca Socială” SA și SRL „Asetorin-Agro” în sumă de 3 240 000 de lei și a contractului de fidejusiune nr. 2 din 30 iulie 2012 încheiat între BC „Banca Socială” SA și Anghelova Maria și compensarea cheltuielilor de judecată.

La 13 mai 2021, Iulian Țurcan în interesele reclamantului BC „Banca Socială” SA a depus cerere privind concretizarea pretențiilor prin care a solicitat încasarea de la Maria Anghelova în beneficiul BC „Banca Socială” SA, în proces de lichidare, datoria în sumă de 4 377 535,37 de lei.

Prin hotărârea din 12 octombrie 2021 a Judecătorei Cahul, sediul Central, a fost admisă cererea de chemare în judecată înaintată de BC „Banca Socială” SA, în proces de lichidare, împotriva Mariei Anghelova, intervenient accesoriu SRL „Asetorin Agro”, în proces de insolvență, cu privire la încasarea datoriei.

S-a încasat de la Maria Anghelova în beneficiul BC „Banca Socială” SA, în proces de lichidare, suma în cuantum de 4 291 138,97 de lei.

S-a încasat de la Maria Anghelova în beneficiul statului taxa de stat în cuantum de 50 000 de lei.

S-a respins acțiunea reconvențională înaintată de Maria Anghelova împotriva BC „Banca Socială” SA, în proces de lichidare, intervenient accesoriu SRL „Asetorin Agro”, în proces de insolvență, cu privire la declararea nulității actului ca fiind neîntemeiată.

La 12 noiembrie 2021, avocatul Ina Perțu acționând în interesele Mariei Anghelova a declarat cerere de apel prin care a solicitat scutirea de la plata taxei de stat, casarea hotărârii primei instanțe și respingerea acțiunii ca fiind neîntemeiată.

Prin încheierea din 13 ianuarie 2022 a Curții de Apel Cahul, s-a respins cerința apelantei Maria Anghelova privind scutirea de la plata taxei de stat și nu s-a dat curs cererii de apel depusă de Maria Anghelova și s-a termen limită de 30 de zile de la data recepționării prezentei încheieri, pentru înregistrarea dovezii de achitare a taxei de stat în sumă de 37 500 de lei și a cererii de apel motivat (f.d. 15-19, vol. II).

Prin încheierea din 25 februarie 2022 a Curții de Apel Cahul, a fost restituită cererea de apel depusă de către avocatul Perțu Ina în interesele Mariei Anghelova împotriva hotărârii din 12 octombrie 2021 a Judecătorei Cahul, sediul Central, în legătură cu faptul că apelantul nu a îndeplinit în termen indicațiile instanței de apel din încheierea din 13 ianuarie 2022 a Curții de Apel Cahul, respectiv nu a prezentat cererea de apel motivată și dovada achitării taxei de stat în sumă de 37 500 de lei (f.d. 23-27, vol. II).

La 25 martie 2022, prin intermediul oficiului poștal, Maria Anghelova a depus recurs împotriva încheierii din 25 februarie 2022 a Curții de Apel Cahul, prin care și-a manifestat dezacordul cu restituirea cererii de apel, solicitând casarea încheierii contestate și admiterea cererii privind scutirea de la plata taxei de stat (f.d. 42-47). Totodată, a solicitat repunerea în termenul de declarare a recursului.

În motivarea recursului și-a exprimat dezacordul cu încheierea contestată, invocând că situația apelantei/recurentei nu s-a schimbat de la momentul când a fost scutită de plata taxei de stat de către prima instanță. Prin urmare, în opinia recurentei instanța de apel greșit a respins cerința cu privire la scutirea de la plata taxei de stat, respectiv și restituirea cererii de apel pe motivul neachitării taxei de stat.

În conformitate cu art. 425 din Codul de procedură civilă, termenul de declarare a recursului împotriva încheierii este de 15 zile de la comunicarea încheierii.

Instanța de apel a adoptat încheierea de restituire a cererii de apel în data de 25 februarie 2022, fiind recepționată de către recurent la 07 martie 2022, iar cererea de recurs fiind depusă la 25 martie 2022.

La acest capitol, instanța de recurs subliniază că, Hotărârea Parlamentului Republicii Moldova privind declararea stării de urgență nr. 41 din 24 februarie 2022

a fost declarată stare de urgență pe întreg teritoriul Republicii Moldova pentru o perioadă de 60 de zile.

Totodată, prin Dispoziția nr. 5 din 02 martie 2022 a Comisiei pentru Situații Excepționale în Republica Moldova, punctul 5.1.2., termenele de exercitare a căilor de atac în cauzele civile care se suspendă de drept, aflate în curs la data intrării în vigoare a prezentei dispoziții, se întrerup, urmând a curge noi termene, de aceeași durată, de la data încetării stării de urgență. În cauzele care se suspendă de drept, în care au fost exercitate căi de atac până la data emiterii prezentei dispoziții, dosarele se înaintează instanței competente după încetarea stării de urgență.

Conform pct. 1 din dispoziția Comisiei pentru Situații Excepționale a Republicii Moldova nr. 13 din 31 martie 2022, s-au exclus măsurile specifice în domeniul justiției și s-a abrogat punctul 5 din dispoziția nr. 5 din 02 martie 2022, cu modificările ulterioare, a Comisiei pentru Situații Excepționale a Republicii Moldova, începând cu data de 04 aprilie 2022.

Astfel, recursul declarat la 25 martie 2022, este în termen.

Verificând legalitatea încheierii contestate prin prisma argumentelor invocate și a materialelor din dosar, coroborate cu normele de drept, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție va respinge recursul declarat de Maria Anghelova și va menține încheierea contestată din următoarele motive.

În conformitate cu art. 426 alin.(3) din Codul de procedură civilă, recursul împotriva încheierii se examinează în termen de 2 luni într-un complet din 3 judecători, pe baza copieii certificate sau electronice a dosarului, pe baza recursului și a referinței la recurs, fără examinarea admisibilității și fără participarea părților.

În temeiul art. 427 lit. a) Cod de procedură civilă, instanța de recurs, după ce examinează recursul împotriva încheierii, este în drept să respingă recursul și să mențină încheierea.

Colegiul relevă că, la 12 noiembrie 2021, avocatul Ina Perțu acționând în interesele Mariei Anghelova a declarat cerere de apel prin care a solicitat admiterea apelului, scutirea de la plata taxei de stat, casarea hotărârii primei instanțe și respingerea acțiunii ca fiind neîntemeiată.

Prin încheierea din 13 ianuarie 2022 a Curții de Apel Cahul, s-a respins cerința apelantului Maria Anghelova privind scutirea de la plata taxei de stat și nu s-a dat curs cererii de apel depusă de Maria Anghelova și s-a oferit acesteia termen limită de 30 de zile de la data recepționării prezentei încheieri, pentru înregistrarea dovezii de achitare a taxei de stat în sumă de 37 500 de lei și a cererii de apel motivat (f.d. 15-19, vol. II).

Prin încheierea din 25 februarie 2022 a Curții de Apel Cahul, a fost restituită cererea de apel depusă de către avocatul Perțu Ina în interesele Mariei Anghelova împotriva hotărârii din 12 octombrie 2021 a Judecătoriei Cahul, sediul Central, în legătură cu faptul că apelantul nu a îndeplinit în termen indicațiile instanței de apel, din încheierea din 13 ianuarie 2022 a Curții de Apel Cahul, respectiv nu a prezentat cererea de apel motivată și dovada achitării taxei de stat în sumă de 37 500 de lei (f.d. 23-27, vol. II).

Prin recursul înaintat, Maria Anghelova a criticat soluția instanței de apel, susținând că situația acesteia nu s-a schimbat de la momentul când a fost scutită de plata taxei de stat de către prima instanță. Prin urmare, în opinia recurenteii instanța

de apel greșit a respins cerința cu privire la scutirea de la plata taxei de stat, respectiv și restituirea cererii de apel pe motivul de neachitare a taxei de stat.

Efectuând controlul judiciar al încheierii din 25 februarie 2022 a Curții de Apel Cahul, prin care s-a restituit apelul depus de către Maria Anghelova, din motiv că nu a înlăturat neajunsurile cererii de apel indicate în încheierea din data de 13 ianuarie 2022, instanța de recurs a constatat că aceasta a fost emisă în concordanță cu normele de drept procedural.

În conformitate cu art. 369 alin. (1) lit. a) din Codul de procedură civilă, instanța de apel restituie, printr-o încheiere, cererea dacă apelantul nu a îndeplinit în termen indicațiile instanței de apel din încheierea emisă în conformitate cu art. 368 alin. (1).

Instanța de apel, prin încheierea din data de 13 ianuarie 2022 a acordat Mariei Anghelova, un termen de 30 zile de la recepționarea încheierii, pentru prezentarea cererii de apel motivate și dovada achitării taxei de stat.

Conform scrisorii din 14 ianuarie 2022 instanța de apel a expediat încheierea din 13 ianuarie 2022 prin care nu s-a dat curs cererii de apel, apelantei Maria Anghelova la adresă indicată în cererea de apel nemotivată, drept adresă de corespondență, r-nul xxxx, s. xxxx, str. xxxx (f.d. 20, vol. II), fiind recepționată la 24 ianuarie 2022 (f.d. 22).

Astfel, termenul limită de a înlătura neajunsurile constatate prin încheierea din 13 ianuarie 2022 a Curții de Apel Cahul a fost 23 februarie 2022. Prin urmare, apelanta/recurenta urma ca în interiorul termenului de 30 zile, până la 23 februarie 2022, să prezinte instanței de apel ordinul de plată a taxei de stat în mărime de 25 000 de lei (reprezentând plafonul maxim pentru persoanele fizice) și cererea de apel motivată în fapt și în drept.

La caz, Maria Anghelova până în prezent nu a depus cerere de apel care să conțină motivele de fapt și de drept, precum nici dovada achitării taxei de stat.

În altă ordine de idei, Colegiul evocă prevederile art. 113 din Codul de procedură civilă, conform cărora dreptul de a efectua actul de procedură încetează odată cu expirarea termenului prevăzut de lege ori stabilit de instanța de judecată. Nerespectarea termenului atrage după sine decăderea din dreptul de a efectua actul de procedură, dacă legea nu prevede altfel.

Prin prisma normelor de drept procedural citate corelate cu situația de fapt, precum și în contextul prevederilor art. 56 alin. (3), art. 61 alin.(1) din Codul de procedură civilă, conform cărora participanții la proces sunt obligați să se folosească cu bună-credință de drepturile lor procedurale, Colegiul evidențiază că, instanța de apel corect a concluzionat că, apelantul în termenul acordat nu a îndeplinit indicațiile instanței de apel.

Prin prisma respectării dreptului de acces liber la justiție, garantat de art. 6 § 1 din Convenția pentru Apărarea Drepturilor Omului, art. 20 din Constituția Republicii Moldova și art. 5 din Codul de procedură civilă, reținut și în jurisprudența CtEDO, precum și dreptul la un remediu efectiv garantat de art. 13 din Convenție, circumstanțele relatate denotă că recurentul și-a neglijat valorificarea în termen a drepturilor procedurale.

În atare circumstanțe nu poate fi invocat faptul că Mariei Anghelova i s-ar îngrădi accesul la justiție, precum și că nu i s-ar garanta posibilitatea exercitării căii de atac și dreptul la apărare or, împrejurările expuse supra reliefează că, instanța de apel a acordat posibilitatea apelantului, având în vedere inclusiv principiul

contradictorialității, să-și poată valorifica drepturile garantate de legislația națională, precum și de Convenția pentru Apărarea Drepturilor Omului.

De altfel, art. 10 alin. (3) din Codul de procedură civilă, statuează expres că sancțiunile procedurale vizează atât actele de procedură ale instanței judecătorești, ale participanților la proces, cât și ale persoanelor legate de activitatea acestora și, în funcție de prevederile legii, constau în anularea actului procedural defectuos, în decăderea din drepturi pentru neîndeplinire în termen a actului de procedură, în obligația de a completa sau a reface actul îndeplinit cu nerespectarea legii, în restabilirea în drepturile încălcate, în aplicarea amenzii judecătorești, în alte măsuri prevăzute de lege.

Astfel, Colegiul reține ca fiind întemeiată concluzia instanței de apel privind restituirea apelului ca urmare a neconformării indicațiilor instanței de apel în termenul acordat, având în vedere că legislația în acest sens reglementează expres și cert termenele, precum și condițiile de acceptare a cererilor de apel, iar prin impunerea unor termene limite în vederea valorificării drepturilor pretinse a fi lezate se urmărește o bună administrare a justiției și asigurarea securității raporturilor juridice.

Din considerentele menționate, având în vedere că instanța de apel la emiterea încheierii contestate s-a conformat prevederilor legale corelate cu circumstanțele cauzei, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție va respinge recursul declarat și va menține încheierea contestată.

În conformitate cu prevederile art. art. 424 alin. (2), 427 lit. a), 428 din Codul de procedură civilă, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție

d e c i d e :

Se respinge recursul declarat de Maria Anghelova.

Se menține încheierea din 25 februarie 2022 a Curții de Apel Cahul, în cauza civilă la cererea de chemare în judecată depusă de Banca Comercială „Banca Socială” Societate pe Acțiuni, în proces de lichidare, împotriva Mariei Anghelova, intervenient accesoriu Societatea cu Răspundere Limitată „Asetorin Agro”, în proces de insolabilitate, cu privire la încasarea datoriei și, acțiunea reconvențională înaintată de Maria Anghelova împotriva Băncii Comerciale „Banca Socială” Societate pe Acțiuni, în proces de lichidare, intervenient accesoriu Societatea cu Răspundere Limitată „Asetorin Agro”, în proces de insolabilitate, cu privire la declararea nulității actului.

Decizia este irevocabilă.

Președintele ședinței,
judecătorul

Dumitru Mardari

judecători

Maria Ghervas

Victor Burduh